

Dosarul nr. 2rac-13/23
2-20074927-01-2rac-24012023

Prima instanță: Judecătoria Chișinău, sediul Centru (D. Tricolici)
Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (L. Pruteanu, I. Țurcan, Iu. Cotruță)

Î N C H E I E R E

31 mai 2023

mun. Chișinău

Curtea Supremă de Justiție

Completul de judecată, în componența:

Președinte, judecător
judecători

Viorica Puica
Oxana Parfeni
Ion Malanciuc

examinând admisibilitatea recursului declarat de Societatea cu Răspundere Limitată „LEVDRA”,

în cauza civilă, intentată la cererea de chemare în judecată depusă de Societatea cu Răspundere Limitată „LEVDRA” împotriva Întreprinderea de Stat „Calea Ferată din Moldova” cu privire la încasarea dobânzii de întârziere și compensarea cheltuielilor de judecată,

împotriva deciziei din 20 septembrie 2022 a Curții de Apel Chișinău,

c o n s t a ț ă :

La 23 iunie 2020, Societatea cu Răspundere Limitată „LEVDRA” (în continuare SRL „LEVDRA”) a depus cerere de chemare în judecată împotriva Întreprinderii de Stat „Calea Ferată din Moldova” (în continuare ÎS „Calea Ferată din Moldova”) privind încasarea dobânzii de întârziere și compensarea cheltuielilor de judecată.

În motivarea acțiunii a invocat că, SRL „LEVDRA” și ÎS „Calea Ferată din Moldova” au încheiat următoarele contracte de vânzare-cumpărare: nr. 2230/IV/2017 din 17 august 2017, nr. 2563/IV/2018 din 09 august 2018, nr.2477/IV/2018 din 23 mai 2018, nr. 2952/IV/2019 din 17 aprilie 2019, nr. 2232/IV/2017 din 15 august 2017, nr. 2303/IV/2017 din 07 noiembrie 2017, nr. 2411/IV/2019 din 06 februarie 2018, nr. 2478/IV/2018 din 11 mai 2018, nr. 2566/IV/2018 din 31 iulie 2018, nr. 2619/IV/2018 din 09 octombrie 2018, nr. 2688/IV/2018 din 19 decembrie 2018, în baza cărora au fost eliberate facturi fiscale, care confirmă că SRL „LEVDRA” a livrat, iar ÎS „Calea Ferată din Moldova” a recepționat bunuri în cantitatea și la prețul indicat în facturile fiscale.

Reclamanta a menționat că pentru a recupera suma datoriei acumulate, la data de 18 februarie 2020 s-a adresat cu o cerere de chemare în judecată și a solicitat încasarea datoriei în sumă de 2823005,89 lei și a dobânzilor de întârziere pentru perioada 01 ianuarie 2019 - 03 iunie 2020, care a fost admisă de instanța de judecată.

Prin urmare, prezenta cerere de chemare în judecată se referă la dobânda de întârziere calculată pentru perioada 17 august 2017 – 31 decembrie 2018, care nu a fost inclusă în cererea de chemare în judecată anterioară.

Totodată, pentru soluționarea extrajudiciară a litigiului, SRL „LEVDRA” a expediat o notificare către ÎS „Calea Ferată din Moldova”, la data de 09 iunie 2020, înregistrată sub numărul 820, care a rămas fără răspuns.

A specificat că din motivul refuzului ÎS „Calea Ferată din Moldova” de a achita datoria pentru bunurile livrate, acesta este un debitor de rea-credință. Iar, neachitarea sumelor datorate a prejudiciat considerabil reclamanta, iar pentru a recupera prejudiciul cauzat, a calculat prin prisma art. 942 Cod civil, dobânzi de întârziere în sumă de 1073493,17 lei, pentru perioada de 17 august 2017 – 31 decembrie 2018.

La 10 iunie 2021, SRL „LEVDRA” a depus cerere de concretizare a acțiunii, prin care a solicitat încasarea din contul ÎS „Calea Ferată din Moldova” în beneficiul SRL „LEVDRA” a dobânzii de întârziere, pentru perioada 17 octombrie 2017 – 31 decembrie 2018, în sumă de 303566,34 lei și compensarea cheltuielilor de judecată (f.d. 233 – 234 vol. II).

Prin hotărârea din 22 octombrie 2021 a Judecătorei Chișinău, sediul Centru, a fost respinsă acțiunea civilă la cererea de chemare în judecată depusă de SRL „LEVDRA” către ÎS „Calea Ferată din Moldova” privind încasarea dobânzii de întârziere și compensarea cheltuielilor de judecată, ca neîntemeiată (f.d. 29, 32-37 vol. III).

La 11 noiembrie 2021, SRL „LEVDRA” a declarat apel împotriva hotărârii primei instanțe, solicitând casarea integrală a hotărârii, cu emiterea unei noi hotărâri prin care să fi admisă integral acțiunea (f.d. 38 vol. III).

Prin decizia din 20 septembrie 2022 a Curții de Apel Chișinău, s-a respins cererea de apel depusă de SRL „LEVDRA” și a fost menținută hotărârea din 22 octombrie 2021 a Judecătorei Chișinău, sediul Centru, emisă în cauza civilă nr.2c-1721/2020, intentată la cererea de chemare în judecată depusă de SRL „LEVDRA” către ÎS „Calea Ferată din Moldova” privind încasarea dobânzii de întârziere și compensarea cheltuielilor de judecată (f.d. 70-77 vol. III).

Pentru a decide astfel, instanța de apel a constatat că fiind investită cu judecarea cauzei în fond, prima instanță a conchis în privința netemeinicii acțiunii dispunând respingerea acesteia, menționând că după cesionarea creanței în baza contractului privind cesiunea de creanță din 31 iulie 2019, SRL „LEVDRA” nu mai este în drept de a pretinde de la ÎS „Calea Ferată din Moldova”, dobândă de întârziere conform art. 942 Cod civil.

Instanța de apel a relevat că la data de 31 iulie 2019, SRL „LEVDRA”, în calitate de cedent, SRL „TRANSALLIANCE GROUP”, în calitate de cesionar și ÎS „Calea Ferată din Moldova”, în calitate de debitor, în conformitate cu prevederile art. 823-829 Cod civil, au încheiat un contract de cesiune a dreptului de creanță, care în pct. 1.1. prevede că SRL „LEVDRA” cesionează, iar SRL „TRANSALLIANCE GROUP” primește dreptul la creanță al acesteia și devine un nou creditor al ÎS „Calea Ferată din Moldova”, pentru suma datorată în mărime de 6385336,88 lei, reflectată în actul decontărilor reciproce, pentru perioada 01 ianuarie 2019 – 30 iunie 2019.

În acest context, instanța de apel a reținut că în actul decontărilor reciproce din 14 martie 2019, sunt reflectate datoriile în baza facturilor din anul 2017, iar din actul decontărilor reciproce din 12 aprilie 2019 rezultă datoriile în baza facturilor fiscale din anul 2018. Astfel, datoria cesionată de SRL „LEVDRA” cesionarului SRL „TRANSALLIANCE GROUP”, rezultă din facturile fiscale din perioada anilor 2017- 2018.

Instanța de apel a subliniat că pct. 1.3. din contractul de cesiune nominalizat supra, prevede expres că în conformitate cu prezentul contract de la cedent la cesionar trec toate drepturile, acordate de legislația în vigoare a Republicii Moldova, pentru perceperea datoriei, precum și alte drepturi, care garantează executarea obligației.

Reieșind din cele menționate, instanța de apel a constatat că contractul de cesiune a dreptului de creanță, corespunde prevederilor art. 824 Cod civil, iar prima instanță corect a ajuns la concluzia că după stingerea datoriei în sumă de 27461177,80 lei și cesionarea creanței în sumă de 6385336,88 lei, în baza contractului privind cesiunea de creanță din 31 iulie 2019, prin efectul art. 642 din Codul civil, în redacția până la 01 martie 2019 și art. 965 din Codul civil, în redacția din 01 martie 2019, SRL „LEVDRA” nu mai este în drept de a pretinde de la ÎS „Calea Ferată din Moldova” dobândă de întârziere.

Având în vedere că pretenția cu privire la încasarea dobânzii de întârziere este neîntemeiată, instanța de apel a conchis că urmează a fi respinse și pretențiile privind încasarea cheltuielilor de judecată.

La 16 decembrie 2022, prin intermediul oficiului poștal, SRL „LEVDRA” a declarat recurs împotriva deciziei din 20 septembrie 2022 a Curții de Apel Chișinău, prin care a solicitat admiterea recursului, casarea deciziei instanței de apel și a hotărârii primei instanțe, cu pronunțarea unei noi decizii privind admiterea acțiunii (f.d. 80-86 vol. III).

În motivarea recursului a manifestat dezacordul cu decizia instanței de apel reiterând argumentele indicate în cererea de chemare în judecată și cererea de apel.

Suplimentar a notat că, instanțele ierarhic inferioare și intimatul nu au avut pretenții la faptul existenței relațiilor contractuale stabilite între SRL „LEVDRA” și ÎS „Calea Ferată din Moldova”, precum și la faptul că ultima a acumulat o datorie în baza acestor contracte, fapt confirmat prin facturi fiscale și acte de verificare a decontărilor reciproce.

A subliniat că contractul de cesiune a creanței a fost încheiat la data de 31 iulie 2019, iar în litigiul dedus judecătii s-a solicitat încasarea dobânzii de întârziere, pentru perioada 17 octombrie 2017 - 31 decembrie 2018, anterioară încheierii contractului de cesiune.

Respectiv, a considerat că odată ce ÎS „Calea Ferată din Moldova” avea o datorie până la încheierea contractului de cesiunii de creanță și era în întârziere cu plata, recurenta are tot dreptul să ceară dobânda de întârziere și nu este relevant dacă a cerut dobânda de întârziere îndată la apariția acesteia sau peste o perioadă de timp, or prejudiciul a fost cauzat și solicitat cu respectarea termenului de prescripție de 3 ani.

Recurenta a specificat că instanțele ierarhic inferioare și-au bazat soluțiile pe circumstanțe care nu sunt relevante, or încheierea contractului de cesiune de creanță nu se răsfrânge asupra situației anterioare, iar acesta nu are efect retroactiv, dreptul recurentei de a cere dobânda de întârziere pentru perioada până la încheierea contractului de cesiune de creanță, fiind perfect valabil.

A indicat că instanța de apel nu a prezentat nici un argument, care ar confirma că soluția primei instanțe este corectă, iar în decizia recurată lipsește trimiterea la normele materiale, care ar susține poziția instanței. La fel, argumentele instanței de apel sunt pur declarative și nici într-un mod nu combat argumentele aduse de SRL „LEVDRA”.

În conformitate cu art. 434 din Codul de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel.

Termenul de 2 luni este termen de decădere și nu poate fi restabilit.

Cu referire la termenul de declarare a recursului, instanța de recurs menționează că Curtea de Apel Chișinău a pronunțat dispozitivul deciziei la 20 septembrie 2022.

La 17 octombrie 2022, prin intermediul oficiului poștal, a fost expediată în adresa participanților la proces decizia motivată (f.d. 78 vol. III).

Astfel, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție constată că, recursul declarat de SRL „LEVDRA”, prin intermediul oficiului poștal, la 16 decembrie 2022, se consideră depus în termenul stabilit de lege.

La 31 ianuarie 2023, Curtea Supremă de Justiție a expediat în adresa intimatului ÎS „Calea Ferată din Moldova” copia cererii de recurs, cu înștiințarea despre posibilitatea depunerii referinței, fapt ce se confirmă prin scrisoarea de însoțire anexată la materialele dosarului (f.d. 98-99 vol. III).

La 28 februarie 2023, ÎS „Calea Ferată din Moldova” a depus referință la cererea de recurs declarată de SRL „LEVDRA”, prin care a solicitat declararea inadmisibilității recursului și compensarea cheltuielilor de judecată (f.d. 108-112 vol. III)

În conformitate cu art. 439 alin. (2) și (3) din Codul de procedură civilă, după parvenirea dosarului, un complet din 3 judecători decide asupra admisibilității recursului, dispune expedierea copie de pe recurs intimatului, cu înștiințarea despre necesitatea depunerii obligatorii a referinței timp de o lună de la data primirii acesteia.

Judecătorul raportor verifică încadrarea în prevederile legii a temeiurilor invocate în recurs și face un raport verbal în fața completului de judecată instituit în conformitate cu alin. (2).

Examinând temeiurile recursului Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție reține următoarele.

Temeiurile de declarare a recursului sunt prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă.

În conformitate cu art. 433 lit. a) din Codul de procedură civilă, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4).

Instanța de recurs reține, că examinarea admisibilității recursului presupune verificarea conformității temeiurilor invocate în cererea de recurs cu temeiurile prevăzute în art. 432 din Codul de procedură civilă.

La caz, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție constată că argumentele invocate în cererea de recurs nu se încadrează în limitele stabilite de norma indicată, respectiv nu constituie temei de casare a deciziei contestate or, motivele recursului sunt similare celor invocate în cadrul judecării cauzei, asupra căror instanța de apel s-a pronunțat.

Dezacordul recurentei cu decizia instanței de apel, relatarea situației nu constituie un temei de casare a deciziei contestate or, recursul exercitat conform Secțiunii a II-a are caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se doar legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia în fapt.

Totodată, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție reține că, potrivit regulilor din Secțiunea a II-a din Capitolul XXXVIII Codul de procedură civilă, instanța de recurs nu verifică modul de apreciere a probelor de către instanțele de fond și de apel. Forța atribuită unei probe sau alteia, coraportul dintre probe, suficiența probelor și concluziile făcute în urma probațiunii sunt în afara controlului instanței de recurs.

Prin prisma art. 432 alin. (4) din Codul de procedură civilă, instanța de recurs poate interveni în materia probațiunii doar sub aspect procedural și anume dacă se invocă că instanța de apel a apreciat în mod arbitrar probele, încălcând în mod flagrant regulile de apreciere a probelor stabilite în art. 130 din Codul de procedură civilă.

Din recursul declarat nu rezultă că instanța a apreciat arbitrar probele.

În acest sens Curtea Europeană a Drepturilor Omului în jurisprudența sa constantă statuează că, dreptul de acces la instanțe nu este absolut. Există limitări implicite admise (Golder împotriva Regatului Unit, p.38; Stanev împotriva Bulgariei (MC), p. 230). Acesta este în special cazul condițiilor de admisibilitate a unui recurs, întrucât prin însăși natura sa necesită o reglementare din partea statului, care se bucură în această privință de o anumită marjă de apreciere (Luordo împotriva Italiei, p. 85). Condițiile de admisibilitate ale unui recurs pot fi mai stricte decât pentru un apel (Levages Prestations Services împotriva Franței, p. 45).

Curtea a mai reiterat că, modul de aplicare a articolului 6 procedurilor în fața instanțelor ierarhic superioare depinde de caracteristicile speciale ale procedurilor respective; trebuie ținut cont de totalitatea procedurilor în sistemul de drept național și de rolul instanțelor ierarhic superioare în acest sistem (a se vedea Botten v. Norway, hotărâre din 19 februarie 1996, Reports 1996-I, p. 141, § 39).

La fel, conform jurisprudenței Curții Europene a Drepturilor Omului, procedurile cu privire la admisibilitatea căii de atac și procedurile care implică doar chestiuni de drept, și nu chestiuni de fapt pot fi conforme cu cerințele articolului 6 § 1 (a se vedea Helmers c. Suediei 9 octombrie 1991, § 31, Seria A, nr. 212-A).

În conformitate cu art. 440 alin. (1) din Codul de procedură civilă, în cazul în care se constată existența unuia din temeiurile prevăzute la art. 433, completul din 3 judecători decide în mod unanim, printr-o încheiere motivată irevocabilă, asupra

inadmisibilității recursului. Încheierea se emite conform prevederilor art. 270 și nu conține nici o referire cu privire la fondul recursului.

Având în vedere cele expuse mai sus, recursul declarat de SRL „LEV DRA” nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă și drept urmare, este inadmisibil.

În conformitate cu art. art. 270, 433 lit. a), 440 alin. (1) din Codul de procedură civilă, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e :

Se consideră inadmisibil recursul declarat de Societatea cu Răspundere Limitată „LEV DRA”.

Încheierea este irevocabilă.

Președinte, judecător

Viorica Puica

judecători

Oxana Parfeni

Ion Malanciuc